

اقتصاد متعارف و اقتصاد رفتاری؛ اشتراکات و اختلافات

حمید کاکائی^{۱*}

محمد خضری^۲

شهریار نصایان^۳

لیلا آرغا^۴

شیوا علیزاده^۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۰۹ تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۱۰/۰۹

چکیده

بر اساس گفته های مارشال بیشتر رفتار انسان براساس سیستم شناختی شهودی است. روان شناسان نشان دادند که روش های جدید عقلانیت الگوهای طبقه بندی شده ای را به دنبال دارد که نظریه های سنتی اقتصاد از تبیین آن ناتوانند. همچنین تیلر اثبات نمود که افراد مطابق با تئوری های اقتصادی رفتار نمی کنند و در واقع پیوند و همکاری چند رشته می تواند شکاف های موجود را بهبود بخشد. از این رو هدف این پژوهش بررسی اقتصاد متعارف و اقتصاد رفتاری و بررسی و شناخت رفتار مصرف کننده می باشد. روش مورد استفاده در پژوهش حاضر بر حسب هدف از نوع کاربردی و از نظر گردآوری داده ها توصیفی - پیمایشی است. برای بررسی مدل مفهومی و فرضیات تحقیق از روش مدل سازی معادلات ساختاری^۱ استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۳۵۰ نفر از دانشجویان اقتصاد دوره تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران در سال ۱۳۹۹ بوده است. با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده و فرمول کوکران تعداد ۱۸۳ نفر به عنوان حجم نمونه آماری انتخاب گردیدند. با استفاده از داده های بدست آمده از پرسشنامه و به کمک نرم افزار آماری Smart PLS، میزان پایایی با سنجش مقدار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی^۲ مورد سنجش واقع شد. در نهایت به این نتیجه رسیدیم که بین اقتصاد رفتاری (با ابعاد احساسات گذشته و هیجان ها، شهود، تصمیمات افراد دیگر و نحوه بیان مسئله و باورها و ارزش ها) و تصمیم گیری های اقتصاد متعارف رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. همچنین پژوهش حاضر نشان می دهد که اقتصاد رفتاری توان توضیحی مدل های اقتصادی را بالاتر برده و در نهایت سیاست های کلان مناسب تری را نیز پیشنهاد می دهد. همچنین نتیجه گرفتیم که اقتصاد رفتاری و نحوه عملکرد مصرف کننده تا حد زیادی با دیدگاه قرآن کریم قابلیت انطباق دارد و همچنین اقتصاد متعارف دارای انطباق کمتری می باشد؛ که این نتایج نشان دهنده حقیقت رفتار مصرف کننده می باشد.

واژگان کلیدی

اقتصاد رفتاری، روانشناسی، اقتصاد متعارف، سقلمه

۱. دانشجوی دکتری اقتصاد سنجی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران واحد مرکزی، ایران. (مسئول مکاتبات: hamidkakaeei306@yahoo.com)
۲. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، ایران. (Khezri380@yahoo.com)
۳. دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران. (sh_nessabian@iauctb.ac.ir)
۴. دکتری اقتصاد و مدرس گروه اقتصاد دانشگاه لرستان، ایران. (leilaargha95@gmail.com)
۵. دانشجوی دکتری اقتصاد بخش عمومی، دانشگاه لرستان، ایران. (Alizade.2015@yahoo.com)

¹ Structural Equation Model

² Composite Reliability (CR)